

Hoofdstuk 84

Lieve kleinkinderen,

De titel van het boek ben ik vergeten, maar lang geleden las ik in dat boek een waar gebeurd verhaal. Het ging over een vader en zijn zoon, die samen in een concentratiekamp opgesloten zaten. Het leven daar was niet best. Bijna geen eten, met als gevolg erge honger.

Het is eigenlijk niet te geloven, maar ik las dat die vader in een slecht moment stiekem een broodkorst van zijn zoon stal. Onbegrijpelijk, maar wel waar gebeurd....

Hoofdstuk 84 - De dag van Jonathan - 1 Samuël 14

En weer was het Jonathan, de zoon van koning Saul, die met een klein groepje soldaten de strijd begon. Deze jonge prins begreep maar al te goed dat er gehandeld moest worden. De dodelijke omsingeling moest doorbroken worden, nu het nog kon.

Hij had een totaal ander karakter dan zijn vader. Hij kon niet wachten en de komende dingen maar gewoon over zich heen laten komen. Hij moest iets doen. Nee, niet in eigen kracht, maar hij vertrouwde op God en geloofde dat die hem zou helpen. Hij wist ook op welke plek hij de Filistijnen kon aanvallen, maar met zijn vader durfde hij daar niet over te praten. Die vond het toch niet goed. Bang was zijn vader niet, maar hij aarzelde altijd zo lang. Vaak was dan het juiste moment om aan te vallen voorbij. Kwam bij, dit plan van Jonathan was zo doldriest, dat geen koning het ooit goed zou keuren.

De Filistijnen hadden hun legerkamp nog altijd bij Michmas. Er waren niet eens veel soldaten meer. Veel Filistijnse soldaten plunderden het land van Benjamin plunderden. Ze verwachtten wel dat Saul een keer een aanval op hen zou beginnen, wilde hij niet helemaal ingesloten worden, maar dan zou hij vanuit het westen of oosten op hen afkomen.

En een directe aanval op hun legerkamp in Michmas was volstrekt onmogelijk. Een diep ravijn was de scheidslijn tussen de beide legers. Maar tussen het leger van Saul en het kamp van de Filistijnen was ook een smalle, hoge bergpas. Het pad daar naar toe was steil en heel smal. Er was geen ruimte om te vechten. Er konden geen twee mannen naast elkaar omhoog lopen!

Boven op de bergpas hadden de Filistijnen een kleine wachtpost van sterke jonge krijgers gestationeerd. Meer waren er niet nodig. Op dit smalle bergpad konden ze een heel leger tegenhouden.

En juist op dit punt wilde de jonge Jonathan de aanval inzetten. De beste aanval is daar, waar de vijand het niet verwacht.

Jonathan zocht een klein groepje mannen uit, die niet bang uitgevallen waren. Zijn wapendrager was daar ook bij. Samen zouden ze voorop gaan. Jonathan wees naar het smalle bergpad. Hij zei tegen zijn wapendrager: 'Kom, laten we samen naar die wachtpost van die onbesneden Filistijnen gaan. Ik ga voorop. Misschien zal de Heer ons helpen. Als hij een heel leger kan helpen, dan kan Hij dat ook met twee mensen doen.'

De wapendrager hoefde niet na te denken. Hij zei: 'Goed, ik ga met je mee.' Jonathan had ook niet anders verwacht.

'Als de Filistijnen ons naar boven zien klimmen,' zei hij, 'en ze komen naar beneden om ons de weg te versperren, dan kan de aanval niet doorgaan en gaan we terug. Maar blijven ze boven bij hun wachtpost ons staan opwachten, dan klimmen we tegen de rots omhoog en zal de Heer hen in onze macht geven.'

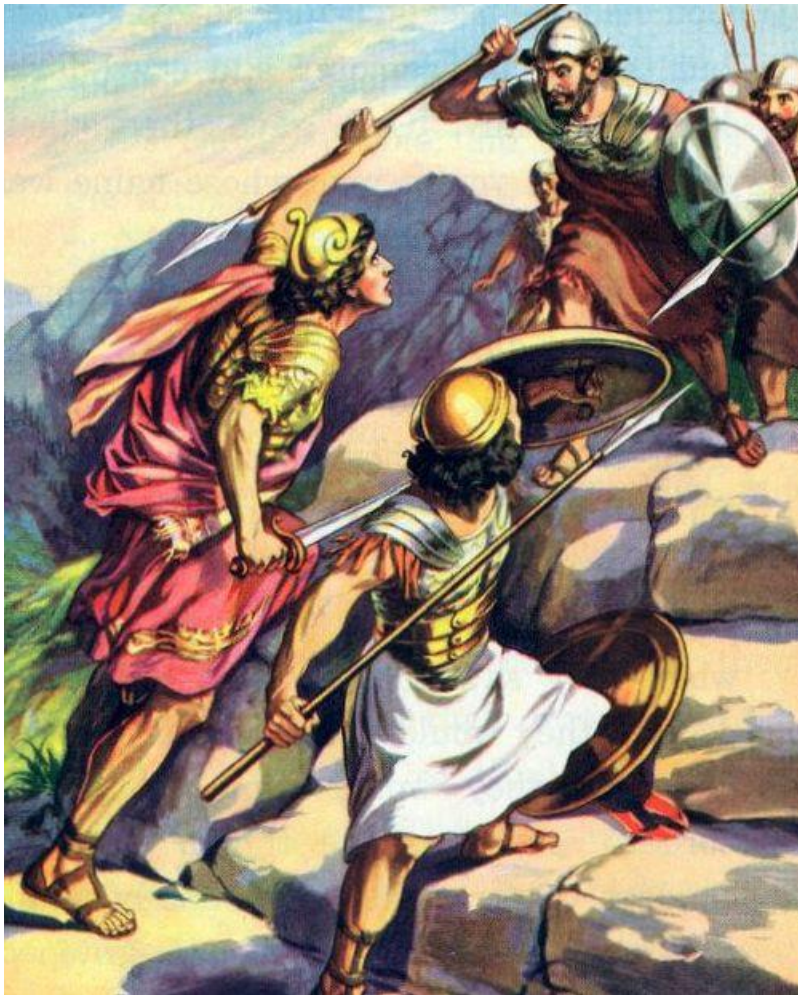
'De Heer zal hen in onze macht geven.'

Ze kwamen achter de hun beschermende rotsblokken vandaag en waagden zich op het steile bergpad. Het duurde niet lang of de Filistijnen zagen hen. Er waren dus toch nog Hebreërs die zich niet verstopt hadden in de bossen. Twee man! Hoogstwaarschijnlijk waren er meer mannen, die hen volgden, de weg omhoog. Maar die zouden wel niet durven. Slechts twee mannen wilden hen aanvallen. Belachelijk. Je kon je lachen niet eens inhouden. Het had geen zin om voor slechts twee man naar beneden te gaan langs dat moeilijk begaanbare bergpad. Spottend riepen ze: *'Kom maar hier. Dan zullen we jullie laten zien, wie de sterkste is!'*

En dat was nu juist waarop Jonathan gehoopt had. Dit was een teken dat God hem wilde helpen.

‘Kom,’ zei hij tegen zijn wapendrager, ‘de Heer heeft hen in onze macht gegeven.’

Lenig en met hun handen en voeten klimmend, stonden Jonathan en direct achter hem zijn wapendrager plotseling boven op de bergpas. Ze grepen naar hun zwaarden. De eerste vijand viel en nog voordat hij de grond raakte, sprong Jonathan over hem heen en sloeg op de tweede neer. Zo sloeg hij de één na de ander tegen de grond en zijn wapendrager achter hem doodde ze. Niet één kreeg de kans om weer overeind te komen en Jonathan van achteren aan te vallen. Toen er twintig Filistijnen gesneuveld waren, vluchtten de anderen naar hun legerkamp bij Michmas. Jonathan riep zijn soldaten en even later stormden ze met elkaar de berg af naar de vijand.

De eerste vijand viel en daarna de tweede...

De Filistijnen in hun kamp wisten niet wat hen overkwam. De bergpas van Michmas was genomen! Dan moest daar wel een verschrikkelijk groot leger zijn geweest, die dat voor elkaar had gekregen. En achter deze betrekkelijk kleine groep zou natuurlijk het grote leger van hun koning Saul.

In plaats dat zij Jonathan met zijn soldaten gingen aanvallen, twijfelden ze en wisten niet wat ze moesten doen. Normaal gesproken wisten deze Filistijnse soldaten heel goed, hoe ze moesten vechten. Maar dit kwam zo onverwacht. Dit was geen eerlijke strijd.... *Dit kwam van die God van de Hebreërs.*

Ja, en toen liet God ook nog de aarde beven. Er was een kleine aardbeving. Door alle Filistijnen ging een siddering van angst voor de God van Israël. In wilde paniek vluchtten ze terug naar hun eigen vlakke land. Daar was nog nooit een aardbeving geweest. Al sneller liepen ze om hun leven te redden. Weer schokte de aarde. Angstig keken ze achterom en zagen Jonathan en zijn soldaten aankomen.

Maar nog was er geen einde aan hun rampspoed. In hun midden waren ook Israëlieten die zich bij het leger van de Filistijnen hadden aangesloten, om gedwongen of niet, te vechten tegen hun eigen volk. Deze mannen zagen nu hun kans schoon en begonnen ook tegen de Filistijnen vechten, want zij wilden bij koning Saul en Jonathan horen.

Toen wisten de Filistijnen het helemaal niet meer. De vijand zat midden tussen hen in en sloeg hen met hun eigen wapens. Het werd een wilde, bittere en verbeterde strijd tegen elkaar. En toen de strijd op z'n hevigst was, kwam er van over de bergen een nieuwe vijand aan. Met veel geschreeuw viel het leger van koning Saul over de vluchtende Filistijnen heen....

Het werd een wilde, bittere en verbeterde strijd tegen elkaar.

Saul kreeg al vrij snel het bericht dat er gevochten werd in het kamp van de vijand. Hij begreep niet hoe dat mogelijk was. De Filistijnen waren op de vlucht

en hij wist van niets! Wie was zonder zijn toestemming begonnen met vechten? Vlug liet hij zijn officieren bij zich komen. Zijn zoon Jonathan ontbrak. Moest die zoon van hem dan altijd alle eer krijgen? En mocht hij, de koning, pas op het toneel verschijnen wanneer de slag al gewonnen was? Zou hij met zijn leger van zeshonderd man hier mooi blijven? Jonathan was zelf begonnen, nu dan moest hij het ook maar zonder hem afmaken. Hij had het verdiend om hem nu niet te helpen.

Maar toen schudde hij zijn hoofd. Nee, er was nu geen tijd om boos en jaloers te zijn. De vijand was op de vlucht en nu moest er voor eens en voorgoed met de Filistijnen afgerekend worden. Het ging tenslotte niet om zijn eer. *Het ging om zijn land en zijn mensen.* Maar toch kwam weer die twijfel in zijn hart. Was dit wel de grote overwinning op de Filistijnen? Of zouden die onbesnedenen straks terugkomen en alles heroveren wat ze vandaag verloren hadden?

‘Laat de priester komen,’ gebood hij. ‘Nu direct.’

Maar toen de priester Ahia alles klaar gezet had om de Heer te bevragen, wist Saul het al. Vanaf een hoog punt op de berg zag hij het leger van de Filistijnen vluchten. Hij vergat alles: zijn afgunst, zijn twijfel, de schande dat hij weer de laatste was. Nu was nog maar één ding belangrijk: ze moesten de vijand verslaan! Ze moesten wraak nemen voor alles wat de Filistijnen hen aangedaan hadden.

‘Houd maar op,’ zei hij tegen de priester, ‘ik weet het al!’

Koning Saul stak zijn speer omhoog en wees naar de vluchtende vijand.

Met grote sprongen renden ze de berg af, Saul met zijn zeshonderd soldaten.

‘De dood aan de onbesnedenen!’

En met veel geschreeuw vielen ze de vijand in de flank aan.

Koning Saul stak zijn speer omhoog.

De hele lange hete dag achtervolgden ze de Filistijnen. In de namiddag waren ze een heel eind van Gibeon vandaan. De strijders van koning Saul waren moe. Volgens zichzelf hadden ze voor vandaag genoeg gevochten. De vijand was verslagen en morgen was er weer een dag. Het was tijd om te gaan eten. Maar koning Saul dacht daar anders over. Nu moesten ze doorpakken en de vijand vernietigend verslaan. Eten en drinken kon ook wel in de nacht en anders sloegen ze maar een dag over. Daar zouden zij niets van krijgen! Hij liet de bazuin blazen en zijn soldaten kwamen bij hem.

‘Luister,’ zei hij. ‘het is nog geen tijd om te rusten. Wij moeten ons tot het uiterste inspannen om de vijand helemaal te verslaan. *Ik verbied jullie om te eten, want dit vandaag is een oorlog van de Heer.* En wanneer wij allemaal vasten, zal Hij ons helpen en ons de overwinning geven. Ik bezweer jullie in zijn heilige naam: **vervloekt is de man** die voor het invallen van de duisternis gaat eten.’

Opnieuw zetten de soldaten van Saul de achtervolging in. Ze waren moe en hadden honger, maar niemand durfde ook maar een hap eten te nemen. Men zou de vloek des Heren over jezelf afroepen, na zo’n bezwering van de koning. Maar het viel hen nu wel dubbel zwaar om te vechten. En wat koning Saul graag wilde, gebeurde niet. Het werd wel een grote overwinning, maar zij kregen lang niet alle Filistijnen in handen.

Kroonprins Jonathan wist niets van de bezwering van zijn vader. Zo ver was hij het leger van zijn vader al vooruit gesnelde dat hij de bazuin niet had gehoord. Met zijn eigen soldaten achtervolgde hij de vluchtende Filistijnen veel sneller, dan het grote leger van zijn vader dat kon.

Niet dat hij moest rusten, maar hij had wel trek in eten. Ze waren nu in een bos en hij zag bijenzwermen in de bomen hangen. Al lopende stak hij zijn speer in een bijenvolk. Hij kon zo de honing van de speer afeten. Hij voelde dat dit eten hem goed deed. Nieuwe krachten kwamen in zijn vermoeide lichaam.

Een bijenzwerm hangt aan de tak van een boom.

Maar juist toen hij verder wilde rennen kwam één van Saul zijn soldaten eraan. Verschrikt sloeg hij zijn armen in de lucht. ‘Pas op, prins Jonathan,’ riep hij, ‘niet doen! Uw vader heeft met een zware eed iedereen verboden om te eten. Ook wij hebben allemaal honger, maar niemand van ons durft ook maar iets te eten.’

Jonathan werd gewoon kwaad toen hij dit hoorde. Hoe kon de koning nu zoiets doms doen? Door het eten van dat kleine beetje honing voelde hij zich al een stuk beter en ook de andere soldaten hadden honger. Als iedereen vrijelijk had mogen eten, dan hadden ze nog veel meer vluchtende Filistijnen kunnen inhalen en doden. Hoe groot zou dan de nederlaag van de Filistijnen wel niet geweest zijn.

‘Mijn vader zal dit land nog eens in het ongeluk storten!’ zei hij.

Toen het avond en donker geworden was, waren Saul en zijn soldaten helemaal bij Ajalon. In alle haast maakten ze een kamp en staken vuren aan. Er was veel vee buit gemaakt en als uitgehongerde wilden vielen ze op schapen en koeien aan. Bij het licht van brandende fakkels slachten ze de dieren. Omdat ze zo’n honger hadden, namen ze niet de tijd om de dieren goed te laten uitbloeden. Toen koning Saul dit merkte, gaf hij opdracht dat de geslachte dieren eerst naar hem toegebracht moesten worden, voordat ze gegeten mochten worden. Streng zag hij erop toe, dat alles volgens wet en regels gebeurde. In de wet van Mozes stond dat het de mensen *ten strengste was verboden* om vlees met bloed te eten.

Na dat haastige eten en een korte rust riep Saul zijn soldaten op om opnieuw de Filistijnen te gaan achtervolgen. De maan scheen helder en de vijand verwachtte hen niet meer. Nu zouden ze de Filistijnen vernietigend kunnen verslaan. Het vermoeide volk wilde hun koning wel volgen, maar de priester zei: ‘Koning, laten we eerst God vragen of het wel goed is wat we gaan doen, want het is niet de gewoonte dat we ’s nachts vechten.’

En zo gebeurde het. Saul bouwde een altaar en de priester deed de efod om en pakte zijn wonderstenen. Maar deze keer gaf God geen antwoord. Hoe Koning Saul ook vroeg en wat Ahia, de priester ook deed, de Heer antwoordde niet met een woord of teken. Het was duidelijk. Er lag een vloek over het leger van Saul. Eén van zijn soldaten had iets verkeerd gedaan....

Streng stond de koning voor het nog rokende altaar. ‘Laat alle officieren hier komen,’ gebod hij. ‘Eén van hun soldaten heeft gegeten en de vloek van God over ons gebracht.’

Allemaal stonden ze voor hun koning, maar niemand zei een woord. Wie het wel wist van Jonathan hield zich stil. Niemand van hen wilde de moedige prins verraden. Bang keken ze naar hun kwade en sombere koning.

‘Zo waar als de Heer leeft, ik wil weten wie vandaag gegeten heeft. Ook al was het mijn eigen zoon Jonathan, hij zal sterven!’

Niemand deed zijn mond open. Toen ging koning Saul terzijde staan en riep zijn zoon Jonathan bij zich.

‘We zullen loten,’ zei hij.

Het werd doodstil. Het lot werd geworpen. De priester boog zich over de stenen. Zijn stem trilde toen hij de uitslag zei: ‘Het volk is vrij.’

De koning zelf of zijn zoon waren schuldig. Bang keken de soldaten naar hun koning. Zou hij ophouden, nu hij wist dat het om het leven van zijn eigen zoon ging? Toen hoorden ze hem luid en gewoon wreed zeggen: ‘Werp het lot tussen mijn zoon en mij.’

Het kwam uit zoals ze het al geweten hadden: het lot viel op de jonge prins.

Maar nu zou de koning toch genadig zijn en het leven van zijn eigen zoon sparen? Geen vader zou het toch over zijn hart kunnen krijgen om zijn eigen zoon te doden? Nu zou de koning zeggen: ik ben te haastig geweest met mijn bezwering. *Laat de priester komen, zodat Jonathan gelost wordt met een offerdier.*

‘Zeg mij wat je gedaan hebt,’ dreigde koning Saul.

Jonathan kwam er eerlijk voor uit. Hij zei: ‘Ik denk dat ik de schuldige ben. Ik wist niet van uw bezwering. Ik heb met mijn speer honing gepakt uit een bijenvolk en opgegeten.’

Daar stond hij voor zijn vader, rechtop, trots en zijn stem trilde niet. Hij huilde niet. Hij smeekte niet om genade. Het enige wat hij zei was: ‘Hier ben ik. Ik zal dus moeten sterven.’

Saul keek hem aan. Het was zijn eigen vlees en bloed, maar niemand in Israël zou kunnen zeggen dat hij zijn eigen zoon niet durfde straffen of dat hij de vloek des Heren niet serieus nam. Hij had in de naam van de Heer een eed afgelegd en die moest hij nakomen. En voor de derde keer gebruikte hij Gods heilige naam voor een haastige eed.

‘God mag mij straffen, als dat niet gebeurt. Ja, Jonathan, jij zult sterven. Nu!’

‘Jonathan, jij zult sterven. Nu!’

Koning Saul keek naar zijn officieren. Eén van hen zou hij de opdracht geven om zijn bevel uit te voeren. En wanneer ze allemaal weigerden? Saul wist hoe hoog zij Jonathan hadden, - bij God, dan deed hij het zelf!

Maar voordat koning Saul één woord kon zeggen kwam het volk in beweging. Heftig namen ze het voor de prins op. Ze gingen om hem heen staan en de vorsten pakten zelfs hun zwaarden. Als de koning dan niet wijzer was, als de vader zijn eigen zoon niet spaarde dan zouden zij dat doen. Nu was het hun beurt om een eed af te leggen.

Zelfs dreigend zeiden ze tegen hun koning Saul: *‘Moet volgens u Jonathan sterven? Dat nooit! Zo zeker als de Heer leeft, er mag niets met prins Jonathan gebeuren. Want hij heeft er vandaag voor gezorgd dat Israël de strijd tegen de Filistijnen won. En God heeft hem daarbij geholpen.’*

Koning Saul zag dat het zijn mannen ernst was en tegen een heel leger kon hij niet op. Hij berustte in het besluit van zijn soldaten.

In plaats van Jonathan brachten ze een offer en zo loste het volk die nacht hun dappere prins. Na dat plechtige offer kwam er niets meer van een nieuwe aanval op de Filistijnen. En het zou ook niet lang meer duren of de nacht was voorbij.

De Filistijnen was een zware slag toegebracht. Het duurde jaren voordat zij de grenzen van Israël weer durfden oversteken.